

Motion till riksdagen 2017/18:1022

av **Désirée Pethrus (KD)**

Nyanländas företagande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att systematiskt under lagstiftningsprocesser analysera och utvärdera hur föreslagna reformer påverkar företagande i form av regelkrångel och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till spårbyte för asylsökande som är företagare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att identifiera personer med erfarenhet av och vilja till entreprenörskap redan i asylsökandefasen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillgängliggöra information om företagande på fler språk och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta särskilda företagsrådgivare för nyanlända i kommunerna samt tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Personer med utländsk bakgrund utgör en betydande del av Företagsverige och de har också en avgörande roll för sysselsättningen i landet. Ett stort hinder för personer med utländsk bakgrund som vill starta företag är kontakter med finansiärer och kapitalanskaffning. För nya svenskar tillkommer extra dimensioner som försvårar för företagandet. Framst framträder svårigheterna att kunna presentera sin affärsidé och sin affärsplan på ett övertygande sätt. Det är något som försvåras i och med språkliga brister och begränsade kunskaper om det regelverk som styr företagandet i Sverige. Enligt rapporten Nödvändighetsföretagarna¹ bör ett systematiskt arbete under lagstiftningsprocesser analysera och utvärdera hur föreslagna reformer påverkar företagare i form av regelkrångel. Det skulle väsentligt förbättra förutsättningarna för personer med utländsk bakgrund att klara företagande i Sverige.

¹ Nödvändighetsföretagarna, Timbro, Nima Sanandaji 2017, <https://timbro.se/arbetsmarknad/nodvandighetsforetagarna/>.

Tillväxtverket rekommenderar möjligheten till spårbyte för asylsökande företagare. En asylsökande som är anställd kan idag, vid avslag på asylansökan, byta spår och få tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd. Den möjligheten saknas för asylsökande som startat ett företag. Vid ett avslag måste den asylsökande lämna landet, även om företaget är livskraftigt och framgångsrikt. Ett spårbyte måste givetvis villkoras av att företaget är livskraftigt med en fungerande affärsplan. Tillväxtverket lyfter också vikten av tidiga företagsförberedande insatser, redan under asylfasen. Det är angeläget att identifiera personer med erfarenhet av, och vilja till, entreprenörskap redan i asylsökandefasen. Information om företagande i Sverige behöver bli tillgänglig på fler språk och tillgängliggöras för nyanlända.

Trots dessa svårigheter finns det idag cirka 93 000 invandrarägda företag i Sverige². Vart femte nytt företag som startas, startas av en person med invandrarbakgrund och sammanlagt sysselsätter dessa idag cirka 300 000 personer. De finns representerade inom hela den svenska ekonomin, med många framgångsrika profiler och koncept.

Företagare med utländsk bakgrund har större vilja att låta det egna företaget växa och anställa fler, jämfört med svenska företagare³. Den potential som finns bland våra nya svenskar måste tas tillvara i största möjliga utsträckning.

Sverige är ett exportberoende land och handel med andra länder är en nödvändighet för att garantera Sveriges välbefinnande. Ca 50 procent av Sveriges BNP kommer från exporten. Personer som invandrat till Sverige har med sig många olika kunskaper som behövs för att Sverige ska inta nya marknader och öka vår handel. Nya och växande marknader för handel behöver inte vara långt borta. I Sverige talas cirka 200 språk och det finns med alla olika bakgrunder en stor kunskap om hur andra marknader och affärskulturer fungerar och möjlighet till kommunikation via de olika språkkunskaper som finns i Sverige.

Sverige har varit ett land med relativt stor öppenhet för att ta emot människor från andra länder. Arbetskraftsinvandringen har tidvis varit relativt omfattande och behövs för industrin. Öppenhet och solidaritet har bidragit till att Sverige har byggt relationer till många länder runtom i världen, vilket gynnar oss på olika sätt däribland genom att ge möjlighet till handel.

Hur Sverige kan ta vara på människors entreprenöriella förmåga bland de som invandrat till Sverige är en viktig fråga för den enskilde som kommer men också för Sveriges utveckling. Differensen mellan kvinnor och män i sysselsättning med utländsk bakgrund är stor. Efter 5 år i Sverige är skillnaden mer än 20 procentenheter, bara en av fyra kvinnor har sysselsättning, men nästan varannan man har det (riksdagens utredningstjänst). Efter 11 år i Sverige är knappt 50 % av kvinnorna och drygt 60 % av männen förvärvsarbetande. Det går dock att notera att det är lättare för kvinnor med utländsk bakgrund att få fäste på arbetsmarknaden som företagare, jämfört med män med utländsk bakgrund. Det är vanligare att kvinnor med utländsk bakgrund arbetar som företagare än män med utländsk bakgrund, 23,2 respektive 19,5 procent⁴. Många fler kan och skulle vilja bli företagare med de rätta förutsättningarna och med rätt stöd.

² Tillväxtverket, <http://tillvaxtverketopfl.scb.se/pxweb/sv/Statistik/-/OpFled01.px/table/tableViewLayout2/?rxid=d1b326d4-de68-4f75-b5ce-a2a5d979e16a>.

³ Mångfald i näringslivet, företagens villkor och verklighet 2014, J Nordensky, J Persson, Tillväxtverket.

⁴ SCB, Vanligare att kvinnor med utländsk bakgrund är företagare än anställda, https://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Artiklar/Vanligare-att-kvinnor-med-utlandsk-bakgrund-ar-foretagare-an-anstallda/.

Alla som invandrat till Sverige kan och vill inte bli företagare. Men om vi kan skapa ett bra klimat för entreprenörskap så är det en vinn-vinnsituation för den enskilde men också för Sverige. Alliansregeringen gjorde en hel del insatser via Almi och Tillväxtverket med mentorinsatser till stöd för företagare med utländsk bakgrund och med investeringsstöd. Men det finns behov av ökad finansiering till olika affärsförslag.

Idag har vi en stor utmaning framför oss i Sverige, i hur vi ska få alla de nyanlända in i arbete. Den stora grupp som kommit de senaste åren måste ges alla förutsättningar att bli självförsörjande. Kristdemokraterna har lagt förslag om asylprogram för tidig etablering med språk, samhällsorientering och sysselsättning. Förslaget om inträdesjobb är ett annat som syftar till att snabbt ge människor som kommit till vårt land möjlighet att själva kunna bli en del av en arbetsgemenskap.

Kommunerna kommer att ha en viktig roll för att ge stöd till företagande. Där har inte Arbetsförmedlingen tillräcklig kunskap, och kommunernas företagsrådgivare kan vara ett bra komplement. För att möta behoven ute i kommunerna bör regeringen se över hur kommunerna särskilt kan möta utmaningen att få nyanlända i sysselsättning. Behoven skulle exempelvis kunna mötas med stöd av särskilda företagsrådgivare för nyanlända ute i kommunerna.

Désirée Pethrus (KD)